

О ИЗМЕНИ ПРАВИЛНИКА О НАСТАВНОМ ПЛАНУ И ПРОГРАМУ ЗА СТИЦАЊЕ СПЕЦИЈАЛИСТИЧКОГ ОБРАЗОВАЊА У ЈЕДНОГОДИШЊЕМ ТРАЈАЊУ У СТРУЧНОЈ ШКОЛИ ЗА ОБРАЗОВНЕ ПРОФИЛЕ У ПОДРУЧЈУ РАДА САОБРАЋАЈ

(“Сл. гласник РС”, бр. 19/2015)

На основу члана 24. став 1. Закона о средњој школи (“Службени гласник РС”, бр. 50/92, 53/93, 67/93, 48/94, 24/96, 23/02, 25/02, 62/03, 64/03, 101/05 и 72/09), а у вези са чланом 101. Закона о средњем образовању и васпитању (“Службени гласник РС”, број 55/13),

Министар просвете, науке и технолошког развоја доноси

ПРАВИЛНИК

О ИЗМЕНИ ПРАВИЛНИКА О НАСТАВНОМ ПЛАНУ И ПРОГРАМУ ЗА СТИЦАЊЕ СПЕЦИЈАЛИСТИЧКОГ ОБРАЗОВАЊА У ЈЕДНОГОДИШЊЕМ ТРАЈАЊУ У СТРУЧНОЈ ШКОЛИ ЗА ОБРАЗОВНЕ ПРОФИЛЕ У ПОДРУЧЈУ РАДА САОБРАЋАЈ

Члан 1.

У Правилнику о наставном плану и програму за стицање специјалистичког образовања у једногодишњем трајању у стручној школи за образовне профиле у подручју рада Саобраћај, (“Просветни гласник”, број 10/97), група 3. “ДРУМСКИ САОБРАЋАЈ”, одељак: “Образовни профил: 3.4. ВОЗАЧ МОТОРНИХ ВОЗИЛА - ИНСТРУКТОР” замењује се новим одељком: “Образовни профил: 3.4. ИНСТРУКТОР ВОЖЊЕ”, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 2.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Србије - Просветном гласнику”.

Образовни профил: 3.4. ИНСТРУКТОР ВОЖЊЕ

УСЛОВИ ЗА УПИС КАНДИДАТА

Специјализацију за овај образовни профил могу стицати кандидати са завршеним следећим образовањем:

1. средње образовање у подручју рада Саобраћај, група друмски саобраћај (у трогодишњем или четворогодишњем трајању);
2. саобраћајни инжењер (виша саобраћајна школа друмског смера);
3. дипломирани саобраћајни инжењер, одсек за друмски и градски саобраћај и транспорт;
4. студије првог или другог степена у области друмског и градског саобраћаја и транспорта.

Општи услови за све кандидате:

1. године старости, прописано чланом 223. Закона о безбедности саобраћаја на путевима (“Службени гласник Републике Србије”, бр. 41/09, 53/10, 101/11 и 55/14);
2. две године радног искуства на пословима у друмском саобраћају;
3. поседовање возачке дозволе Б категорије, прописано чланом 223. Закона о безбедности саобраћаја на путевима (“Службени гласник РС”, бр. 41/09, 53/10, 101/11 и 55/14);
4. лекарско уверење о здравственој способности за овај образовни профил.

Услови уписа за сваку следећу категорију инструктора вожње:

1. уверење о положеној специјализацији за инструктора вожње Б категорије;
2. лекарско уверење о здравственој способности за овај образовни профил за одређену категорију;
3. поседовање возачке дозволе, према члану 223. Закона о безбедности саобраћаја на путевима ("Службени гласник РС", бр. 41/09, 53/10, 101/11 и 55/14):
 - А категорије за АМ, А1, А2 и А категорије инструктора вожње;
 - Ц категорије за Ц1, Ц категорије инструктора вожње;
 - Д категорије за Д1, Д категорије инструктора вожње;
 - ЦЕ категорије и уверења о положеној специјализацији за инструктора вожње Ц1, Ц категорије за БЕ, Ц1Е, ЦЕ категорије инструктора вожње;
 - ДЕ категорије и уверење о положеној специјализацији за инструктора вожње Д1, Д категорије за Д1Е, ДЕ категорије инструктора вожње;
 - Ф категорије за Ф категорију инструктора вожње.

ПРЕДМЕТИ КОЈИ СЕ ВРЕДНУЈУ ПРИ САЧИЊАВАЊУ РАНГ ЛИСТЕ ЗА УПИС

- Безбедност саобраћаја,
- Моторна возила.

ЦИЉ ОБРАЗОВАЊА

Стицање професионалних знања за инструктора вожње и примена у практичној обуци кандидата за возаче.

Познавање и примењивање саобраћајне етике и саобраћајне психологије у практичној обуци кандидата за возаче.

Познавање и примењивање основних дидактичких принципа и наставних метода у раду са кандидатима за возаче.

Познавање организације наставног часа, теорије и вештине вредновања и оцењивања.

Усавршавање професионалних знања из безбедности друмског саобраћаја.

Усавршавање професионалних знања из прописа о безбедности саобраћаја, обуке возача и полагања возачког испита.

Усавршавање професионалних знања коришћења возила у друмском саобраћају.

Познавање и избор различитих метода излагања теорије извођења радњи возилом у саобраћају на путу.

Познавање методике практичне обуке кандидата за возача.

КАРАКТЕРИСТИЧНИ ПОСЛОВИ И РАДНИ ЗАДАЦИ

Припрема возила за извођење наставног часа практичне обуке кандидата за возача. Припрема документације за возило, инструктора вожње и кандидата за возача моторних возила.

Вођење прописане евиденције о наставном часу практичне обуке кандидата за возача.

Извођење практичне обуке кандидата за возаче моторних возила на полигону, на јавним путевима слабог, средњег и јаког интензитета саобраћаја у насељу и ван насеља.

Извођење практичне обуке кандидата за возача моторних возила на јавном путу у ноћним условима.

Учешће у реализацији теоријског и практичног дела испита.

Учешће на семинарима унапређења знања, стална едукација и праћење новина у домаћим и међународним прописима и стандардима у безбедности саобраћаја.

НАСТАВНИ ПЛАН

Р. бр.	НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	БРОЈ ЧАСОВА						
		НЕДЕЉНО		ГОДИШЊЕ			УКУПНО	
		Т	В	Т	В	Настава у блоку	Т+В	Настава у блоку
1.	Психологија и етика учесника у саобраћају	2		44				
2.	Прописи о безбедности друског саобраћаја	4		88				
3.	Безбедност друског саобраћаја	4		88				
4.	Возила	3		66				
5.	Методика и теорија обуке возње	4		88				
6.	Практична настава							
	а) у часовном систему		12		264			
	б) у блоку					180		
УКУПНО:		17	12	374	264	180	638	180
УКУПНО ЧАСОВА:				638		180	818	

НАСТАВНИ ПРОГРАМИ

ПСИХОЛОГИЈА И ЕТИКА УЧЕСНИКА У САОБРАЋАЈУ

(2 часа недељно, 44 часа укупно)

ЦИЉ И ЗАДАЦИ

Циљ наставе предмета је стицање знања о безбедном и етичком понашању учесника у саобраћају у различитим саобраћајним ситуацијама, стицање знања о психичком животу човека и утицаја психологије личности на безбедност саобраћаја.

Задаци наставе су:

- стицање знања о етичком понашању у различитим саобраћајним ситуацијама и примена знања у конкретним случајевима;
- стицање знања о психичким процесима, особинама и понашању човека у саобраћају;

- развијање способности комуникације и интеракције са свим учесницима у саобраћају;
- разумевање утицаја и формирање става према ризичном понашању у саобраћају;
- формирање позитивног става према безбедности саобраћаја.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

ПСИХОЛОГИЈА ЛИЧНОСТИ (2)

Психологија личности као грана психологије. Основни појмови, методе и поступци.

РАЗВОЈ ЛИЧНОСТИ (4)

Развој личности - наслеђе, средина, учење. Зависност различитих особина личности од доминантног развојног фактора.

СПОСОБНОСТИ (4)

Врсте способности. Интелигенција. Структура интелигенције. Структура сензомоторне способности. Мерење интелигенције. Мерење сензомоторних способности. Развојни аспект способности.

ОСОБИНЕ И СКЛОП ЛИЧНОСТИ (3)

Навика, тип, црта и склоп личности. Основни и изведени мотиви личности. Емоције. Мотивација.

ЛИЧНОСТ КАО ДИНАМИЧКИ МОДЕЛ (5)

Учење, врсте учења. Особености у стицању знања и вештина. Учење увиђањем. Моторно учење. Модели успешног моторног учења.

МЕНТАЛНО ЗДРАВЉЕ (4)

Појам и дефиниција менталног здравља. Основна начела здравствене психологије. Принципи здравствене психологије у обуци вожње.

СТРЕС И ПСИХОПАТОЛОШКА СТАЊА (3)

Појам и превенција стреса. Основни стресори у обуци и саобраћају. Психопатолошка стања и њихов утицај на обуку вожње. Комуникација са особама под стресом или измењеним стањима свести.

САОБРАЋАЈНА ЕТИКА (3)

Појам, предмет и задаци саобраћајне етике. Дефинисање морала и етике. Начин формирања вредности.

ЕТИЧКА НАЧЕЛА (5)

Живот је највећа вредност и највеће добро. Чинити добро, не наносити штету. Начело истинитости и поверења. Начело једнакости и аутономије. Начело права и обавеза. Начело сарадње и међусобног помагања. Начело учења и стручног усавршавања. Безбедно и етичко понашање учесника у саобраћају.

РИЗИЧНА ПОНАШАЊА У САОБРАЋАЈУ (4)

Перцепција брзине возила. Понашање при вршењу радње претицања. Понашање у колони. Понашање у условима ноћне вожње и смањене видљивости. Понашање у условима промењивих атмосферских прилика. Понашање у различитим саобраћајним условима.

КОМУНИКАЦИЈА (3)

Појам и дефиниција комуникације. Вербална и невербална комуникација. Интелектуалне баријере у комуникацији. Основна правила добре и јасне комуникације.

ПОНАШАЊЕ УЧЕСНИКА У САОБРАЋАЈНОЈ НЕЗГОДИ (КОНФЛИКТИ) (4)

Одређење конфликта. Узроци конфликта. Типови конфликта. Начини решавања конфликта. Управљање конфликтима. Компромис као решење конфликта.

ПРОПИСИ О БЕЗБЕДНОСТИ ДРУМСКОГ САОБРАЋАЈА (4 часа недељно, 88 часова укупно)

ЦИЉ И ЗАДАЦИ

Циљ наставе овог предмета јесте упознавање и схватање значаја примене и поштовања саобраћајних прописа о безбедности саобраћаја, процеса обуке возача и полагања возачког испита.

Задаци наставе су:

- стицање знања о домаћим и међународним прописима и стандардима о безбедности саобраћаја на путевима;
- стицање знања и примена прописа о обуци возача и полагању возачког испита;
- формирање позитивног става према примени саобраћајних прописа и њиховом утицају на повећање нивоа безбедности саобраћаја.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

УВОД (4)

Основне одредбе Закона о безбедности саобраћаја на путевима. Основна начела безбедности саобраћаја на путевима.

ОСНОВИ СИСТЕМА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА (5)

Агенција за безбедност саобраћаја. Стратегија, праћење и анализа безбедности саобраћаја.

САОБРАЋАЈНА СИГНАЛИЗАЦИЈА (15)

Саобраћајни знакови. Семафори. Светлосне ознаке на путу. Ознаке на коловозу и тротоару. Прелаз пута преко железничке пруге у нивоу. Радови или препреке на путу.

ТЕХНИЧКО РЕГУЛИСАЊЕ САОБРАЋАЈА (6)

Пешачка зона. Зона успореног саобраћаја. Зона школе. Зона "30". Техничка средства за успоравање саобраћаја. Знаци и наредбе овлашћених лица.

ДУЖНОСТИ УЧЕСНИКА У САОБРАЋАЈУ У СЛУЧАЈУ САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ (8)

Дужности лица које се затекне или наиђе на место саобраћајне незгоде. Дужности учесника у саобраћајној незгоди. Дужности полиције, полицијског службеника и лица овлашћеног законом.

ВОЗАЧИ (8)

Услови управљања возилом. Здравствени прегледи. Возачке дозволе. Професионални возачи. Возачи трамваја. Трајање управљања возилом.

ОСПОСОБЉАВАЊЕ КАНДИДАТА ЗА ВОЗАЧЕ (12)

Теоријска обука. Практична обука. Права и обавезе кандидата за возаче. Инструктор вожње. Возила за оспособљавање кандидата за возача. Возачки испит. Испитивач.

ВОЗИЛА (5)

Технички преглед возила. Регистрација возила.

ПОСЕБНЕ МЕРЕ И ОВЛАШЋЕЊА (10)

Искључење возача из саобраћаја. Присуство алкохола и психоактивних супстанци код учесника у саобраћају. Снимање саобраћаја. Искључивање возила из саобраћаја. Уклањање непрописно заустављених, односно паркираних возила.

ПРЕВОЗ ОПАСНИХ МАТЕРИЈА (8)

Појам и подела опасних материја у друмском саобраћају. Превоз опасних материја. Обележавање возила за превоз опасних материја. Упутство о мерама безбедности.

НАДЗОР И КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ (7)

Одредбе и одговорности за саобраћајне прекршаје. Казнени поени. Привредни преступи. Прекршајне казне.

БЕЗБЕДНОСТ ДРУМСКОГ САОБРАЋАЈА

(4 часа недељно, 88 часова укупно)

ЦИЉ И ЗАДАЦИ

Циљ наставе овог предмета јесте упознавање и схватање значаја повећања безбедности саобраћаја на путевима уз примену и поштовање саобраћајних правила.

Задаци наставе су:

- стицање потребних знања из области безбедности саобраћаја;
- стицање потребних знања о контроли и регулисању саобраћаја;
- стицање потребних знања о појму увиђаја саобраћајне незгоде у циљу повећања степена безбедности саобраћаја;
- стицање потребних знања о активној и пасивној безбедности саобраћаја.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

УВОД У БЕЗБЕДНОСТ САОБРАЋАЈА (5)

Безбедност саобраћаја као научна дисциплина и методе мерења безбедности. Статистика, експеримент, посматрање, тестирање, анкета, интервју и упоређивање.

ФАКТОРИ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА (10)

Човек - возило - пут - околина. Утицај алкохола и других психоактивних супстанци на способност возача. Утицај умора. Утицај социо-економских услова. Категорије учесника у саобраћају. Професионални возачи.

ПРОПУСТИ И ГРЕШКЕ УЧЕСНИКА У САОБРАЋАЈУ (10)

Врсте грешака учесника у саобраћају: непрописна брзина, непрописно претицање, неуступање првенства пролаза и недржање довољног растојања. Утицај основних пропуста и грешака учесника у саобраћају на настанак саобраћајних незгода.

САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ (15)

Саобраћајне незгоде: појам, динамика и структура. Последице саобраћајних незгода (материјалне, социјалне). Просторне, сезонске и временске карактеристике саобраћајних незгода. Дужности учесника у саобраћају у случају саобраћајне незгоде.

АКТИВНА И ПАСИВНА БЕЗБЕДНОСТ САОБРАЋАЈА (15)

Активна и пасивна безбедност човека. Активна и пасивна безбедност возила. Активна и пасивна безбедност пута.

ОПАСНА МЕСТА И ОПАСНЕ ДЕОНИЦЕ НА ПУТЕВИМА (20)

Појам и подела раскрсница. Тачке сукоба. Уређење прилаза раскрсници. Вођење саобраћајних токова (каналисање). Оптерећење раскрснице (табеларно, графички). Начин рада светлосних сигнала (индивидуално и координисано). Индивидуално сигналисана раскрсница са фиксним и променљивим временом рада. Двофазни и вишефазни систем рада.

Прегледност пута. Видљивост. Опасни превоји, кривине. Сужења пута. Прелаз преко железничке пруге у нивоу. Тунели. Надвожњаци. Подвожњаци. Остала опасна места и деонице.

ПРЕВЕНТИВА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА (7)

Саобраћајно - васпитне акције за већу безбедност саобраћаја. Едукација свих учесника у саобраћају. Новине у домаћим и међународним прописима и стандардима у безбедности саобраћаја.

КОНТРОЛА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА (6)

Контрола саобраћаја, возача и возила. Утицај репресивних мера на понашање возача. Прекршајна и кривична одговорност возача. Одговорност возача за причињену штету.

ВОЗИЛА

(3 часа недељно, 66 часова укупно)

ЦИЉ И ЗАДАЦИ

Циљ наставе овог предмета је да на основу усвојеног знања омогући коришћење одговарајућег возила у свим условима експлоатације.

Задачи наставе овог предмета су:

- стицање потребних знања о сновним појмовима из теорије кретања;
- стицање потребних знања о основним карактеристикама мотора и моторних возила;
- стицање потребних знања о утицају карактеристика мотора и моторних возила на вучна и динамичка својства моторних возила и на економичност потрошње горива.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

УВОД (4)

Основни појмови. Перформансе моторних возила.

ОСНОВИ КРЕТАЊА МОТОРНИХ ВОЗИЛА (8)

Основна разматрања. Особине тла. Кретање еластичног погонског и непогонског точка по крутом и деформабилном тлу.

СИЛЕ КОЈЕ ДЕЛУЈУ НА ВОЗИЛО (10)

Тежина возила. Отпори кретања: отпор котрљања, отпор ваздуха, отпор успона, отпор убрзања, отпор прикључних возила.

ГРАНИЧНЕ ВРЕДНОСТИ МОТОРНИХ ВОЗИЛА (2)

Гранична вредност вучне силе.

ПОГОН МОТОРНИХ ВОЗИЛА (9)

Врсте мотора. Перформансе мотора СУС: снага, обртни момент, специфична потрошња горива. Пренос снаге са мотора на погонске тачкове.

ВУЧНО-ДИНАМИЧКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ МОТОРНИХ ВОЗИЛА (10)

Вучни дијаграм. Динамичка карактеристика. Биланс снаге. Моћ савлађивања успона и моћ убрзања. Утицај преносних односа на вучне и динамичке карактеристике моторних возила.

ПЕРФОРМАНСЕ ВОЗИЛА СА ПОГОНОМ НА СВЕ ТОЧКОВЕ (5)

Биланс снаге код погона на све тачковe. Системи развођења снаге.

ПОНАШАЊЕ ВОЗИЛА НА ПУТУ (5)

Заокретање управљачких тачкова. Уздужна и попречна стабилност моторних возила. Повођење тачкова. Углови постављања управљачких тачкова.

КОЧЕЊЕ МОТОРНИХ ВОЗИЛА (5)

Основне кочионе карактеристике. Успорeње возила при кочењу. Време и пут кочења. Дијаграм кочења. Стабилност возила при кочењу.

ПРОХОДНОСТ МОТОРНИХ ВОЗИЛА (3)

Основни параметри проходности: вучни, габаритни, конструктивни.

ЕКОНОМИЧНОСТ ПОТРОШЊЕ ГОРИВА И УТИЦАЈ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ (5)

Одређивање потрошње горива. Једначина потрошње горива. Карактеристике горива. Утицај разних фактора на економичност горива. Утицај издувних гасова на човека и животну средину.

МЕТОДИКА И ТЕОРИЈА ОБУКЕ ВОЖЊЕ

(4 часа недељно, 88 часова годишње)

ЦИЉ И ЗАДАЦИ

Циљ наставе овог предмета је припрема инструктора вожње за наставни час, схватање значаја планског припремања програмских задатака за успешну обуку будућих возача.

Задаци наставе овог предмета су:

- стицање знања о систему, принципима, методама, облицима и наставним средствима у практичној обуци кандидата за возача;
- стицање знања о законитостима стицања возачких знања, вештина и навика у процесу обуке;
- стицање знања, вештина и ставова за успешно реализовање практичне обуке;
- стицање знања за израду плана и припреме реализације часа практичне обуке кандидата за возача.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

ТЕОРИЈСКЕ ОСНОВЕ ОБУКЕ УПРАВЉАЊА ВОЗИЛОМ (10)

Развој обуке. Циљ и задаци. Избор и распоред грађе за обуку. Васпитни делови у обуци вожње. Образовни делови у обуци вожње.

Обликовање садржаја обуке. Принципи, методе и облици обуке. Методе образовања одраслих. Однос инструктора и ученика. Кодекс доброг возача. Кодекс доброг инструктора.

ФОРМИРАЊЕ ВОЗАЧКИХ ЗНАЊА, ВЕШТИНА И НАВИКА (8)

Појам, значај и методе учења. Учење моторних радњи. Памћење и заборављање. Чиниоци успешног учења. Могућности учења одраслих. Учење вожње одраслих. Способности. Унутрашњи и спољни мотиви учења. Ставови, вредности, интересовање, емоције, избор кандидата за инструктора вожње.

ТЕОРИЈЕ, ТЕХНИКЕ И ВЕШТИНЕ ВРЕДНОВАЊА И ОЦЕЊИВАЊА (6)

Проверавање и оцењивање возачких знања, вештина и навика. Тестови знања и постигнућа. Критеријски тестови.

РЕАЛИЗАЦИЈА ЧАСА ОБУКЕ ВОЖЊЕ (20)

Појам наставног часа. Врсте и структура наставног часа. Дидактичко-методичка припрема за непосредан рад инструктора вожње.

Наставна средства и објекти у обуци управљања возилом. Радње које претходе наставном часу обуке вожње. Маршруте за обуку вожње.

ТЕОРИЈА ИЗВОЂЕЊА РАДЊИ ВОЗИЛОМ У САОБРАЋАЈУ НА ПУТУ (40)

Провера и припрема возила за безбедно учествовање у саобраћају на путу(замена точка, постављање ланаца за снег, снабдевање возила погонским горивом, употреба команди и уређаја возила у мировању и у покрету, руковање возилом).

Полазак возилом са места. Промена степена преноса. Одржавање правца кретања. Вожња унапред. Вожња уназад. Промена правца кретања. Заустављање и полазак возилом на путу са успоном. Употреба сигнализације на возилу.

Саобраћај на путу у насељу у условима слабог, средњег и јаког интензитета саобраћаја.

Саобраћај на путу ван насеља у условима слабог, средњег и јаког интензитета саобраћаја.

Саобраћај на аутопуту и мотопуту.

Укључивање возила у саобраћај на путу. Брзина кретања возила и избор брзине кретања у зависности од саобраћајне ситуације, услова пута и временских услова. Скретање. Обилажење. Мимоилажење. Претицање. Промена саобраћајне траке. Полукружно окретање. Заустављање. Нагло кочење. Кретање возила кроз кривину.

Раскрснице регулисане саобраћајним знаковима. Раскрснице регулисане светлосним саобраћајним знаковима. Раскрснице регулисане наредбама које даје овлашћено лице. Нерегулисане раскрснице (правило десне стране). Раскрснице са кружним током саобраћаја. Раскрснице у више нивоа.

Саобраћај пешака. Саобраћај шинских возила и поступање приликом сусрета са шинским возилом. Прелаз пута преко железничке и трамвајске пруге и поступање приликом преласка преко железничке и трамвајске пруге у нивоу. Саобраћај кроз тунел (подвожњак). Паркирање возила. Напуштање возила и обезбеђивање заустављеног или паркираног возила. Помоћ другим учесницима у саобраћају. Ноћни услови вожње, смањена видљивост, падавине. Кретање путем на којем се изводе радови.

ВОЗАЧКИ ИСПИТ (2)

Теоријски и практични део возачког испита.

ИНСТРУКТОР ВОЖЊЕ (2)

Перманентно образовање. Стрес, сузбијање стреса. Иновирање и освежавање знања. Нужност повезивања теорије и праксе.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА (УПУТСТВО)

Програми су конципирани тако да будући инструктор вожње добије потребна знања о систему, принципима, методама, облицима, наставним средствима и законитостима стицања возачких знања, вештина и навика у процесу обуке управљања возилом, као и знања за израду плана и припреме реализације часа обуке вожње кандидата за возаче.

При реализацији програма потребно је за поједине садржаје израдити, на основу плана часова практичне обуке кандидата за возаче, припрему наставног часа практичне обуке кандидата за извођење радњи возилом у саобраћају.

ПРАКТИЧНА НАСТАВА

(12 часова недељно, 264 часа укупно)

ЦИЉ И ЗАДАЦИ

Циљ наставе овог предмета је стицање знања и вештина потребних за извршавање радних задатака у складу са захтевима занимања.

Задачи наставе овог предмета су:

- стицање знања и ставова о прописаним условима у погледу техничке исправности уређаја на моторним и прикључним возилима;
- стицање знања и ставова о опслуживању и одржавању моторних возила;
- рационално, економично и одговарајуће коришћење средстава, опреме, уређаја и др.;
- развијање техничког мишљења и интересовања за примену иновација при обављању радног задатка;
- овладавање применом и коришћењем средстава рада, као и њиховом негом, одржавањем и оправком;
- преношење знања, умећа и вештина за извршење радних задатака.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

ВОЗИЛА (48)

Подела возила. Прописане димензије и масе возила.

Прописани услови у погледу техничке исправности уређаја на моторним и прикључним возилима (систем за управљање, кочиони систем, светлосно и светлосно - сигнални уређаји, уређаји који омогућавају нормалну видљивост, уређаји за давање звучних знакова, уређаји за контролу и давање знакова, уређаји за одвођење и регулисање издувних гасова, уређај за спајање вучног и прикључног возила, уређаји за кретање возила уназад, уређаји за ослањање, уређаји за кретање, електроуређаји и инсталација, погонски уређај, уређај за пренос снаге, остали делови возила од посебног значаја за безбедност саобраћаја).

Опрема возила (резервни точак, преносни ПП апарат, сигурносни троугао, опрема за пружање прве помоћи, светлоодбојни прслук, уже или полуга за вучу, зимска опрема, заштитне кациге, клинасти подметачи, чекић за разбијање стакла, остала опрема).

ТЕХНИЧКО ОПСЛУЖИВАЊЕ И ОДРЖАВАЊЕ ВОЗИЛА (14)

Техничко одржавање возила. Техничко опслуживање возила. Организација опслуживања и одржавања возила. Принципи организовања радних места. Универзална радна места. Специјализована радна места. Ланчана радна места. Мешовита радна места. Хигијенско - техничке заштитне мере.

СРЕДСТВА ОПСЛУЖИВАЊА ВОЗИЛА (18)

Гориво. Снабдевање возила горивом. Мазива. Снабдевање возила мазивним материјалима. Уређаји за подмазивање, поступак подмазивања. Шема подмазивања возила. Снабдевање возила осталим техничким средствима. Нега возила (прање и чишћење возила).

ОДРЖАВАЊЕ ВОЗИЛА (28)

Превентивно одржавање. Дневни прегледи. Сервисни прегледи у гарантном року. Редовни сервиси (периодичност, номенклатура и обим радова).

Технички прегледи (редовни и ванредни). Опрема и уређаји за обављање техничког прегледа. Технологија рада на техничком прегледу. Операције на техничком прегледу.

Корективно одржавање. Технологија корективног одржавања. Лаке или мале оправке. Средње оправке. Велике или генералне оправке.

СЕРВИСИ (10)

Појам сервиса. Подела сервиса. Организација рада сервиса. Опрема сервиса.

НАЈЧЕШЋИ КВАРОВИ И ОТКЛАЊАЊЕ НЕИСПРАВНОСТИ СКЛОПОВА ВОЗИЛА (134)

Мотор као погонски агрегат. Систем за пренос снаге. Систем за управљање. Систем за ослањање. Систем за кочење. Точкови и пнеуматици. Електроуређаји.

ЕРГОНОМИЈА МОТОРНОГ ВОЗИЛА (6)

Ергономија моторног возила. Подешавање возачког огледала и ретровизора. Подешавање седишта и наслона за главу. Подешавање висине и положаја точка управљача возила.

ПРИПРЕМА ВОЗИЛА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ НАСТАВНОГ ЧАСА (6)

Пријем возила и задужење возилом. Документа за возило, инструктора вожње и кандидата за возача. Визуелна провера исправности возила (пнеуматици, уређаји за осветљавање пута, означавање возила, давање светлосних сигнала, уређаји за контролу и давање знакова и уређаји који омогућавају нормалну видљивост). Контрола нивоа уља. Контрола нивоа расхладне течности.

НАСТАВА У БЛОКУ

(6x30 часова, 180 часова укупно)

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

ДЕЛАТНОСТ И УСЛОВИ ЗА РАД ПРАВНИХ ЛИЦА КОЈА СЕ БАВЕ ОСПОСОБЉАВАЊЕМ КАНДИДАТА ЗА ВОЗАЧЕ (30)

Делатност. Организација рада. Радни кадар. Простор (административни простор, учионица, полигон). Возила.

ЕВИДЕНЦИЈЕ (30)

Вођење евиденција (регистри). Радна књига инструктора вожње. Књижица кандидата за возача. Потврде и уверења.

ТЕОРИЈСКА ОБУКА КАНДИДАТА ЗА ВОЗАЧА (30)

Теоријска обука. План теоријске обуке. Програм теоријске обуке. Дневник теоријске обуке.

ПРАКТИЧНА ОБУКА КАНДИДАТА ЗА ВОЗАЧА (30)

Практична обука. План практичне обуке. Програм практичне обуке.

ОБУКА ВОЖЊЕ (30)

Обука вожње на полигону. Обука вожње на јавном путу у насељу у условима слабог, средњег и јаког интензитета саобраћаја. Обука вожње на јавном путу ван насеља у условима слабог, средњег и јаког интензитета саобраћаја. Обука вожње у ноћним условима и у условима смањене видљивости.

ВОЗАЧКИ ИСПИТ (30)

Полагање возачког испита. Теоријски део испита. Практични део испита. Пријава испита. Испитни задаци. Записници и бодовне листе.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА (УПУТСТВО)

При реализацији програма потребно је примењивати различите наставне методе, облике рада и расположива наставна средства. Поједине садржаје реализовати у кабинетима практичне наставе, кабинетима ужестручних предмета, сервисима, техничким прегледима итд.

Практичну наставу у блоку изводити у правним лицима која се баве оспособљавањем кандидата за возаче.

Садржаје наставе у блоку обуке вожње реализовати кроз присуство часовима обуке вожње ученика средњих стручних школа у којима се врши образовање лица за занимање возач моторних возила, као и ученика који се за возаче обучавају у оквиру редовног наставног плана и програма.

У раду са будућим инструкторима вожње посебну пажњу обратити познавању прописа у саобраћају, облицима и методама рада са кандидатима, припреми возила и обради документације возила, инструктора и кандидата.

Програм је садржајан те је потребно при његовој реализацији повезивати све теме са актуелним Законом о безбедности саобраћаја на путевима и одговарајућим подзаконским актима.

СПЕЦИЈАЛИСТИЧКИ ИСПИТ

Право да полаже специјалистички испит кандидат стиче када положи све испите предвиђене планом и програмом специјализације.

Кандидат прво полаже специјалистички испит за Б категорију и тиме добија звање Инструктор вожње Б1, Б категорије.

Садржај специјалистичког испита за инструктора вожње:

а) Провера познавања Закона о безбедности саобраћаја на путевима

Провера познавања Закона о безбедности саобраћаја на путевима се врши путем теста.

Уколико кандидат не положи тест нема право да настави полагање осталих делова специјалистичког испита.

б) Израда практичног задатка

Израда практичног задатка представља дидактичко методичку припрему за час у писаној форми из предмета методика и теорија обуке вожње (наставна јединица везана за категорију за коју кандидат полаже специјалистички испит).

Практичан задатак кандидат припрема самостално уз помоћ литературе и на дан одбране задатак предаје комисији у два примерка.

Практичан задатак кандидат брани пред испитном комисијом у учионици након реализације наставног часа.

в) Реализација наставног часа

Кандидат реализује наставни час у возилу пред испитном комисијом. Члан испитне комисије управља возилом.

СПЕЦИЈАЛИСТИЧКИ ИСПИТ ЗА СВАКУ СЛЕДЕЋУ КАТЕГОРИЈУ ИНСТРУКТОРА ВОЖЊЕ

Полагањем специјалистичког испита А категорије кандидат добија звање Инструктор вожње АМ, А1, А2 и А категорије.

Полагањем специјалистичког испит Ц категорије кандидат добија звање Инструктор вожње Ц1, Ц категорије.

Полагањем специјалистичког испита Д категорије кандидат добија звање Инструктор вожње Д1, Д категорије.

Полагањем специјалистичког испита ЦЕ категорије кандидат добија звање Инструктор вожње БЕ, Ц1Е, ЦЕ категорије.

Полагањем специјалистичког испита ДЕ категорије кандидат добија звање Инструктор вожње Д1Е, ДЕ категорије.

Полагањем специјалистичког испита Ф категорије кандидат добија звање Инструктор вожње Ф категорије.

Садржај специјалистичког испита:

а) Провера познавања Закона о безбедности саобраћаја на путевима

Уколико кандидат не положи тест нема право да настави полагање осталих делова специјалистичког испита.

б) Израда практичног задатка

Израда практичног задатка представља дидактичко методичку припрему за час у писаној форми из предмета методика и теорија обуке вожње (наставна јединица везана за категорију за коју кандидат полаже специјалистички испит).

Практичан задатак кандидат припрема самостално уз помоћ литературе и на дан одбране задатак предаје комисији у два примерка.

Писану припрему за час кандидат брани пред испитном комисијом у учионици.